

ставити, на перше місце при використанні кращого світового генофонду для вдосконалення місцевих порід.

УДК 636.51:636.082

ВПЛИВ МОРФОФІЗИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ЯЄЦЬ НА ЇХ ІНКУБАЦІЙНІ ЯКОСТІ

Л.МІГАЛЬ – аспірант, Херсонський ДАУ

Ефективність галузі птахівництва в значній мірі обумовлена підвищенням відтворювальних якостей птиці, так як вони визначають обсяги родинних стад, кількість вирощуємого поголів'я. В цьому аспекті є важливим розробка прийомів відбору інкубаційних яєць з високими показниками заплідненості, виводимості яєць і пташенят. Одним із таких прийомів, який найбільш доступний в промисловому виконанні є відбір яєць за їх масою та індексом форми. Як вказує П.П.Царенко (1989) для кожної лінії кросу птиці можна визначити їх оптимальні поєднання, виділивши класи M^- , M^0 і M^+ , відповідно мінус, модальний та клас плюс-варіант.

Виходячи з цих передумов нами вивчені оптимальні поєднання морфофізичних якостей яєць птиці перспективного кросу "Прогрес", який використовується для виробництва яєць на племптахопідприємстві ВАТ "Чорнобаївське" Білозерського району Херсонської області.

Таблиця 1 – Інкубаційні якості яєць різних класів розподілу за масою і індексом форми

Групи	Заплідненість, %	Виводимість, %	Вивід курчат, %
M^-M^-	$90,3 \pm 0,017^{***}$	$88,6 \pm 0,018^{***}$	$80,0 \pm 0,023^{***}$
M^-M^0	$92,7 \pm 0,015^{***}$	$90,3 \pm 0,017^{***}$	$83,6 \pm 0,021^{***}$
M^-M^+	$90,7 \pm 0,017^{***}$	$89,7 \pm 0,018^{***}$	$81,3 \pm 0,023^{***}$
M^0M^-	$93,3 \pm 0,015^{***}$	$90,4 \pm 0,017^{***}$	$84,3 \pm 0,021^{***}$
M^0M^0	$93,7 \pm 0,014^{***}$	$95,4 \pm 0,012^{***}$	$89,3 \pm 0,018^{***}$
M^0M^+	$92,7 \pm 0,015^{***}$	$93,5 \pm 0,014^{***}$	$86,7 \pm 0,020^{***}$
M^+M^-	$94,3 \pm 0,013^{***}$	$93,6 \pm 0,015^{***}$	$88,3 \pm 0,019^{***}$
M^+M^0	$95,0 \pm 0,013^{***}$	$93,7 \pm 0,014^{***}$	$89,0 \pm 0,018^{***}$
M^+M^+	$95,3 \pm 0,012^{***}$	$93,0 \pm 0,015^{***}$	$88,7 \pm 0,018^{***}$
Контрольна	$91,7 \pm 0,016$	$90,9 \pm 0,017$	$83,3 \pm 0,022$

Дослідженнями встановлено, що найбільш високі показники інкубаційних якостей мали яйця з індексом форми 73-77 %. Виводимість яєць в цих класах становила M^-M^0 – 90,3 % - серед дрібних яєць, серед середніх яєць M^0M^0 – 95,4 % і серед крупних яєць M^+M^0 – 93,7 %. В

порівнянні з контрольної групою несорттованих яєць показник заплідненості у модальних класах вище: у M^0M^0 – на 1 %, M^0M^0 – на 2 %, M^+M^0 – на 3,3 %. Найвищий показник заплідненості спостерігається серед крупних яєць з високим індексом форми – у класі M^+M^+ – 95,3 %. За відсотком виведених курчат найнижчий показник отримано серед дрібних яєць з низьким індексом форми у класі M^0M^0 – 80 %, а найвищий у модальному M^0M^0 – 89,3 %. По відношенню до контрольної групи за показником виводу курчат клас M^0M^0 має перевагу на 0,3 %, M^0M^0 – на 60 %, M^+M^0 – на 5,7 %.

Одержана різниця за ознаками заплідненості, виводимості, виводу курчат між дослідними і контрольною групами високо достовірна.

З метою вивчення організованих факторів на загальну мінливість інкубаційних якостей яєць різних класів розподілу був проведений двофакторний дисперсійний аналіз. Вивчали силу впливу (%) розподілу яєць на класи за масою та індексом форми на інкубаційні якості яєць (табл.2.)

Таблиця 2 – Дисперсійний аналіз мінливості інкубаційних якостей яєць різних класів розподілу

Джерела мінливості	Заплідненість				Виводимість				Вивід курчат			
	C	η^2	σ^2	F	C	η^2	σ^2	F	C	η^2	σ^2	F
Маса яйця	181,9	0,27	90,9	16,5***	187,5	0,37	93,8	35,6***	708,3	0,60	354,2	97,8***
Індекс форми	18,6	0,03	9,3	1,7	54,2	0,11	27,1	10,3***	131,6	0,11	65,8	18,2***
Загальні фактори	667	-	83,4	15,2***	512,6	-	64	24,3***	1178	-	147,3	40,1***
Випадкові фактори	447	0,67	5,5	-	213	0,42	2,63	-	293	0,25	3,62	-
Організовані фактори	220	0,34	2,5	2,2	299,6	0,58	3,4	1,3	885	0,75	9,9	2,75
Взаємодія маса яйця x індекс форми	19,5	0,03	4,9	0,9	57,9	0,11	14,5	5,5**	45,1	0,04	11,3	3,12*

Встановлено, що переважний вплив на мінливість інкубаційних якостей яєць мала їх маса (27 % за заплідненістю яєць, 37 % за виводимістю і 60 % за виводом курчат). Це вказує, що відбір за масою яєць більш ефективний порівняно з відбором за індексом форми. Вплив індексу форми на відтворні якості був суттєвим за виводимістю яєць і пташенят (11 %, $P < 0,001$). В цілому дія організованих факторів була високовірогідною і значною від 34 до 75 %. Це вказує на значні резерви підвищення виводимості пташенят шляхом визначення оптимальних поєднань класів розподілу яєць за масою та індексом форми. Слід та-

кож враховувати, що існує взаємодія цих факторів, яка суттєво впливає на виводимість пташенят.

Отже, з метою поліпшення результатів інкубації доцільно витримувати оптимальні значення маси інкубаційних яєць та їх індексу форми, звертаючи увагу на те, що поєднання маси яєць (>60,44 г) з індексом форми 76-77 % дає високу заплідненість яєць. Висока виводимість яєць та вивід курчат спостерігається при поєднанні середньої маси яєць 75 %. Серед дослідних груп найнижчі інкубаційні якості встановлено серед груп ММ та ММ⁺, що може бути нормативною вимогою непридатності яєць до інкубації.

Використання запропонованих прийомів відбору яєць для інкубації буде сприяти підвищенню репродуктивних якостей прародинних і родинних стад птиці яєчних кросів.

УДК 636. 32: 636. 082. 4

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ТИПІВ ТВАРИН З ПРОДУКТИВНІСТЮ

С.В.ШАМШУРА – асистент, Херсонський ДАУ

Нами визначався вплив розмірів і форми тілобудови тварин на приріст та забійні якості в період відгодівлі молодняку овець на механізованій фермі КСП ім.Свердлова Доманівського району Миколаївської області.

Матеріалом для досліджень були помісні баранці, одержані від схрещування маток асканійської тонкорунної породи (традиційний тип) з баранами нового таврійського типу асканійської породи, які в 1998-1999 р.р. були сформовані в групи з 50 голів (за ростом і будовою тіла).

Відповідно проводили на протязі 2, 3-4-х місяців. Раціон годівлі баранців I групи (4-6- місячного віку) складався із зеленої маси люцерни і концентрованих кормів, що містять 0,9 к.од. і 138г. перетравного протеїну. Молодняк 6-8-місячного віку отримував такі ж самі корми, але в об'ємі 1 к.од. і 145г перетравного протеїну.

Баранці II групи (9-10-місячного віку) годувались по раціону, що складався із соломи, сінажу, люцерни та концентрованих кормів, що містять 1,46 к.од. і 138г перетравного протеїну. В період відгодівлі вивчалась динаміка живої маси і забійні якості.

Проведені дослідження показали, що під час постановці на відгодівлю в 4-х-місячному віці крупні баранці переважали мілких в середньому на 6,9 кг, а крупні баранці, поставлені на відгодівлі в 6-місячному віці – на 4,8 кг. Різниця ж в живій масі між підгрупами по типу тілобудови при постановці на відгодівлю була незначною.